

الگوریتم بقا تعمیم یافته: الگوریتمی جهت تعیین ساختار شبکه‌های عصبی چندلایه

محمد رضا میبدی مجید انجیدانی
meybodi@ce.aut.ac.ir anjidani@ce.aut.ac.ir

آزمایشگاه محاسبات نرم
دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات
دانشگاه صنعتی امیرکبیر
تهران ایران

چکیده

جهت تعیین ساختار شبکه‌های عصبی و یافتن یک ساختار مناسب (نژدیک بهینه) برای شبکه الگوریتمها متعددی ارائه شده است. نمونه‌هایی از این الگوریتمها، الگوریتمها، سازنده، ترکیبی، تکاملی و الگوریتمها مبتنی بر اتوماتهاست یادگیر هستند که با هدف ایجاد شبکه‌های کوچک ارائه شده اند. تنها الگوریتمها که از اتوماتهاست یادگیر جهت تعیین ساختار شبکه لستفاده می‌کنند، الگوریتم بقاء^۱ و نسخه اصلاح شده آن هستند که هر دو برای شبکه‌های عصبی سه لایه ارائه شده‌اند. در این مقاله یک نسخه تعمیم‌یافته از الگوریتم بقاء نورون^۲ اصلاح شده برای شبکه‌های عصبی با تعداد لایه دلخواه ارائه می‌گردد. الگوریتم بقاء تعمیم‌یافته با دو مورد از الگوریتمها هرس با نامهای S&D^۳ و تکراری^۴ مقایسه می‌گردد. الگوریتمها بر روی مسائل ارقام انگلیسی، Encoding، ارقام دست نویس فارسی، XOR سه بیتی و حروف چینی آزمایش گردید. نتایج آزمایشها برتری الگوریتم بقاء تعمیم‌یافته را در شبکه‌های با دو و سه لایه میانی در مقایسه با دو الگوریتم هرس ذکر شده نشان می‌دهد. همچنین اتوماتای کرایلوا در میان اتوماتهاست ساختار ثابت به عنوان بهترین گزینه برای تعیین ساختار شبکه‌های شامل دو و سه لایه میانی معرفی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: شبکه‌های عصبی چند لایه، انتشار خطابه عقب، الگوریتم تنظیم ساختار شبکه، اتوماتای یادگیر

(۱) مقدمه

تعداد لایه‌های مخفی، تعداد نورونها در هر لایه مخفی و وزنهای آن در شبکه‌های عصبی چند لایه تاثیر بالایی بر روی کارایی آنها دارد. یک شبکه با اندازه کوچک، خروجی دقیق تولید نمی‌کند و شبکه‌ای با اندازه بزرگ، بسیار کند و پرهزینه خواهد بود و برای تعمیم مجموعه آموزشی، نیاز به مجموعه آموزشی بزرگی خواهد داشت. طراحی یک شبکه یا ساختار بهینه یک مسئله NP-Hard است [۱]. بهمین جهت بیشتر الگوریتمها ارائه شده برای تعیین ساختار شبکه‌های عصبی، الگوریتمها تقریبی هستند. این الگوریتمها قبل، در حین یا بعد از یادگیری، ساختار مناسبی برای شبکه تعیین می‌نمایند. بعضی از این الگوریتمها از اطلاعات محلی و بعضی دیگر از اطلاعات عمومی برای یافتن ساختار مناسب شبکه لستفاده می‌کنند. این الگوریتمها را می‌توان به پنچ گروه عمده زیر تقسیم کرد:

الگوریتمها هرس^۵: روند کار در این الگوریتمها به این نحو است که ابتدا یک شبکه بزرگ را در نظر گرفته و بتدریج در حین آموزش یا بعد از آن نورونها و وزنهای اضافی را از شبکه هرس می‌کند. در الگوریتمها هرس، تعداد نورونها مخفی باقی است در ابتدای آموزش مشخص شود که معمولاً بزرگترین تعدادی که ممکن است مورد نیاز باشد یا حداقل تعدادی که امکان دارد در نظر گرفته می‌شود [۲][۳][۴][۵].

Survival^۱
Neuron Survival Algorithm (NSA)^۲
Sietsema and Dow^۳
Iterative^۴

^۵Pruning Algorithms

الگوریتمهای سازنده^۶: این الگوریتمها با یک شبکه کوچک شروع به آموزش کرده و بتدربی در حین آموزش شبکه، نورون یا لایه مخفی به شبکه می‌افزایند. این الگوریتمها عمولاً شبکه‌های کوچک تولید می‌کنند که دارای پیچیدگی آموزش بالا هستند [۶][۷].

الگوریتمهای ترکیبی^۷: الگوریتمهای ترکیبی از الگوریتمهای سازنده و الگوریتمهای هرس برای تعیین ساختار شبکه استفاده می‌کنند. در این الگوریتمها برای رسیدن به شبکه مطلوب ممکن است وزن، نورون یا لایه مخفی کم و یا زیاد شود [۸][۹].

الگوریتمهای تکاملی^۸: در این الگوریتمها تعیین ساختار بهینه برای شبکه از طریق جستجو در فضای ساختارها انجام می‌گیرد. هر نقطه از این فضای نماینده یک ساختار شبکه است. الگوریتم جستجو با استفاده از یک معیار کارایی مانند حداقل خطأ و یا پیچیدگی آموزش به دنبال مناسبترین ساختار می‌باشد [۱۰][۱۱].

الگوریتمهای بر اساس اتوماتاهای یادگیر: تنها الگوریتم گزارش شده بر اساس اتوماتاهای یادگیر الگوریتم بقاء نام دارد که توسط بیگی و میبدی ارائه گردیده است [۱۲][۱۳][۱۴]. دو نسخه متفاوت از الگوریتم بقاء موجود است که یکی برای تعیین حداقل تعداد نورونها (الگوریتم بقاء نورون) و دیگری برای تعیین حداقل تعداد وزنهای (الگوریتم بقاء وزن) به کار برده می‌شود. الگوریتم بقاء از یک اتوماتای یادگیر مهاجرت اشیاء به عنوان ابزار جستجوی عمومی و الگوریتم یادگیری انتشار خطأ به عقب استفاده می‌کند و در حین آموزش، یک ساختار مناسب برای شبکه عصبی سه لایه (ساختاری که دارای اندازه کوچک، پیچیدگی آموزش کم و قدرت تعمیم بالا باشد) تعیین می‌نماید. در الگوریتم بقاء آموزش از یک شبکه عصبی سه لایه بزرگ شروع شده و اتوماتای یادگیر با افزودن و کلستان نورونهای مخفی، تعداد نورونهای لایه مخفی و یا وزنهای این شبکه را تعیین می‌کند. به دلیل استفاده از روش‌های جستجوی عمومی (اتوماتاهای یادگیر)، امکان گرفتاری در مینیمم‌های محلی کاهش می‌یابد. قبل از اینکه برای تطبیق پارامترهای شبکه‌های عصبی مورد استفاده قرار گرفته باشد [۱۵][۱۶][۱۷][۱۸][۱۹][۲۰].

الگوریتم بقاء اصلاح شده نیز برای شبکه‌های عصبی سه لایه توسط اجیدنی و میبدی ارائه شده است [۲۱]. در این مقاله یک نسخه تعمیم‌یافته از الگوریتم بقاء اصلاح شده برای شبکه‌های عصبی با تعداد لایه میانی دلخواه (ساختار لایه‌ای دلخواه) ارائه می‌گردد. نسخه تعمیم‌یافته الگوریتم بقاء علاوه بر امکان استفاده از اتوماتاهای دلخواه (در این مقاله از اتوماتای یادگیر مهاجرت اشیاء و اتوماتای یادگیر کرایلو استفاده می‌شود) و کاهش فعالیت نورون به روش اصلاح شده، قادر به تعیین ساختار شبکه‌های با ساختار لایه‌ای دلخواه می‌باشد. همچنان در نسخه تعمیم‌یافته، لستراتیفیکی نیز جهت فعل سازی اتوماتاهای در لایه‌ها مطرح می‌شود که بسته به شرایط، ممکن است یکی از آنها مناسب باشد. الگوریتم بقاء تعمیم‌یافته برای شبکه‌های عصبی شامل دو و سه لایه میانی با دو مورد از الگوریتمهای هرس (S&D و Tکراری) مقایسه می‌گردد. الگوریتمها بر روی مسائل ارقام انگلیسی، Encoding، ارقام دست نویس فارسی، XOR سه بیتی و حروف چینی آزمایش گردیده‌اند. نتایج آزمایشها برتری الگوریتم بقاء تعمیم‌یافته در شبکه‌های با دو و سه لایه میانی را در مقایسه با دو الگوریتم هرس ذکر شده نشان می‌دهد. همچنان اتوماتای کرایلو از میان اتوماتاهای ساختار ثابت به عنوان بهترین گزینه برای تعیین ساختار شبکه‌های با دو و سه لایه میانی معرفی می‌شود.

ادامه مقاله بصورت زیر سازماندهی شده است. در بخش ۲ اتوماتای یادگیر و انواع آن معرفی می‌گردد. سپس در بخش ۳ الگوریتم بقاء با ذکر اصلاحات انجام گرفته در آن شرح داده می‌شود. نتایج آزمایشها و نتیجه گیری نیز در بخش‌های بعدی ارائه خواهند شد.

۲- اتوماتاهای یادگیر و الگوریتم انتشار خطأ به عقب

۲-۱- اتوماتاهای یادگیر^۹

اتوماتای یادگیر یک ماشین با حالات محدود^{۱۰} است که میتواند تعدادی محدود عمل را انجام دهد. هر عمل انتخاب شده توسط محیطی احتمالی ارزیابی می‌گردد و پاسخی به اتوماتای یادگیر داده می‌شود. اتوماتای یادگیر از این پاسخ استفاده مینماید و عمل خود را برای مرحله بعد انتخاب می‌کند. در طی این فرایند، اتوماتای یادگیر یاد می‌گیرد که چگونه بهترین عمل را انتخاب نماید. شکل ۱ ارتباط بین اتوماتای یادگیر و محیط را نشان می‌دهد. محیط^{۱۱} را می‌توان توسط سه تابی $E \equiv \{\alpha, \beta, c\}$ نشان داد که در آن $\alpha = \{\alpha_1, \dots, \alpha_r\}$

⁶Constructive Algorithms

⁷Hybrid Algorithms

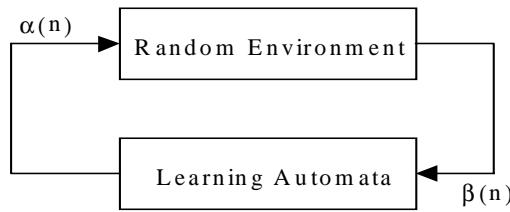
⁸Evolutionary Algorithms

⁹Learning Automata

¹⁰Finite State Machine

¹¹Environment

مجموعه ورودیها، $\beta = \{\beta_1, \dots, \beta_m\}$ مجموعه احتمالهای جریمه می باشد. هرگاه β مجموعه دو عضوی باشد محیط از نوع P می باشد. در چنین محیطی $\beta_1 = 1$ به عنوان جریمه و $\beta_2 = 0$ به عنوان پاداش در نظر گرفته می شود. در محیط Q، $\beta(n)$ می تواند به طور گسسته یک مقدار از مقادیر محدود در فاصله $[0,1]$ و در محیط از نوع S، $\beta(n)$ هر مقدار در فاصله $[0,1]$ را اختیار کند. c_i احتمال اینکه عمل i نتیجه نا مطلوب داشته باشد، می باشد. در محیط ایستا مقادیر c_i بدون تغییر می مانند. حال آنکه در محیط غیر ایستا این مقادیر در طی زمان تغییر می کنند.

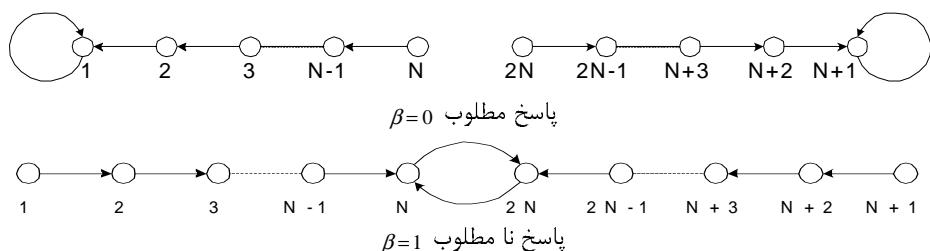

شکل ۱: ارتباط بین اوتوماتای یادگیر و محیط

اتوماتاهای یادگیر به دو گروه با ساختار ثابت و با ساختار متغیر تقسیم بندی میگردند. در ادامه به شرح مختصری درباره اوتوماتاهای یادگیر با ساختار متغیر^{۱۲} و اوتوماتاهای یادگیر با ساختار ثابت^{۱۳} می پردازیم.

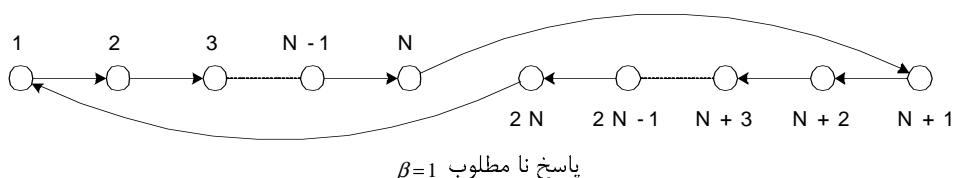
اتوماتای یادگیر با ساختار ثابت: اutomاتای یادگیر با ساختار ثابت توسط ۵ تایی $\{\alpha, \beta, F, G, \phi\}$ نشان داده میشود که $\alpha \equiv \{\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_r\}$ مجموعه اعمال اوتوماتای یادگیر، $\beta \equiv \{\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_m\}$ مجموعه ورودی های اوتوماتای یادگیر، $F : \phi \times \beta \rightarrow \phi$ تابعی که بر اساس پاسخ محیط، وضعیت جدید را می باید، $\phi : \alpha \rightarrow \phi$ تابع خروجی که وضعیت کنونی را به خروجی بعدی می نگارد و $\{ \phi_1, \phi_2, \dots, \phi_k \} \equiv \{\phi(n)\}$ مجموعه وضعیت های داخلی اوتوماتای یادگیر میباشد چند نمونه از اوتوماتاهای یادگیر با ساختار ثابت که در این مقاله از آنها استفاده کردایم در زیر معرفی میگردد

- **اتوماتای یادگیر**: این اوتوماتا تعداد پاداش ها و جریمه های دریافت شده برای هر عمل را نگهداری کرده و تنها زمانی که تعداد جریمه ها بیشتر از پاداش ها می گردد، عمل دیگر را انتخاب می کند. نمودار تغییر وضعیت این اوتوماتای یادگیر مطابق شکل ۲ می باشد.

شکل ۲: نمودار تغییر وضعیت اوتوماتای یادگیر $L_{2N,2}$

• **اتوماتای یادگیر**: در این اوتوماتای یادگیر برخلاف $L_{2N,2}$ ، عمل α_2 حداقل N بار انجام می گردد (پس از گرفتن N جریمه) تا اینکه در نهایت عمل α_1 دوباره انتخاب شود. گراف تغییر وضعیت این اوتوماتای یادگیر برای پاسخ مطلوب مانند اوتوماتای یادگیر $L_{2N,2}$ بوده و برای پاسخ نامطلوب مطابق شکل ۳ می باشد.

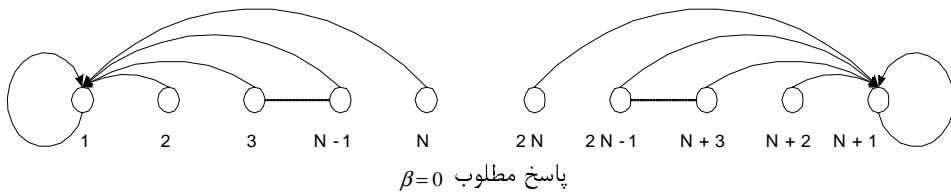

¹² Variable Structure Learning Automata

¹³ Fixed Structure Learning Automata

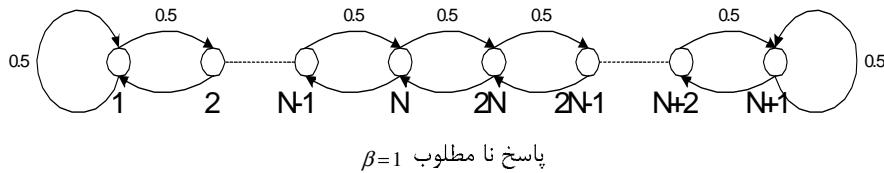
شکل ۳: نمودار تغییر وضعیت اتوماتای یادگیر $G_{2N,2}$

- اتوماتای یادگیر **Krinsky**: این اتوماتای یادگیر زمانی که پاسخ محیط نامطلوب است، مانند اتوماتای یادگیر $L_{2N,2}$ رفتار می-کند. اما برای پاسخ مطلوب هر وضعیت ϕ_i ($i=1,2,3,\dots,N$) به وضعیت ϕ_1 و هر وضعیت ϕ_i ($i=N+1,N+2,\dots,2N$) به وضعیت ϕ_{N+1} می-رود. بنابراین همیشه N پاسخ نامطلوب متوالی لازم است تا اتوماتای یادگیر عمل خود را تغییر دهد. نمودار تغییر وضعیت این اتوماتای یادگیر برای پاسخ نامطلوب مانند اتوماتای یادگیر $L_{2N,2}$ بوده و برای پاسخ مطلوب مطابق شکل ۴ می باشد.

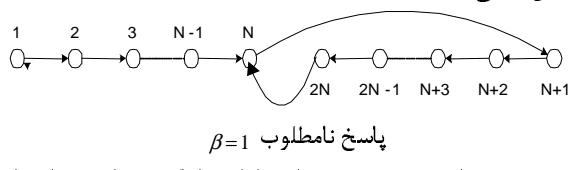
شکل ۴: نمودار تغییر وضعیت اتوماتای یادگیر **Krinsky**

- اتوماتای یادگیر **Krylov**: در این اتوماتای یادگیر زمانیکه پاسخ محیط مطلوب است، تغییر وضعیت مانند اتوماتای یادگیر $L_{2N,2}$ میباشد. اما زمانیکه پاسخ محیط نامطلوب میباشد، هر وضعیت ϕ_i ($i \neq 1, N, N+1, 2N$) با احتمال 0.5 به وضعیت ϕ_{i+1} و با احتمال 0.5 به وضعیت ϕ_{i-1} مطابق شکل ۵ منتقل می شود.

شکل ۵: نمودار تغییر وضعیت اتوماتای یادگیر **Krylov**

- اتوماتای یادگیر مهاجرت اشیاء^{۱۴}: نمودار تغییر وضعیت در این اتوماتای یادگیر برای پاسخ نامطلوب مانند اتوماتای $L_{2N,2}$ بوده و برای پاسخ نامطلوب مطابق شکل ۳ می باشد.

شکل ۶: نمودار تغییر وضعیت اتوماتای یادگیر مهاجرت اشیاء

۲- اتوماتای یادگیر با ساختار متغیر

اتوماتای یادگیر با ساختار متغیر توسط ۴ تائی $\{\alpha, \beta, p, T\}$ نشان داده می شود که در آن $\{\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_r, \beta_1, \beta_2, \dots, \beta_m, p_1, p_2, \dots, p_r\}$ بردار مجموعه عملهای اتوماتای یادگیر، $\{\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_m\}$ مجموعه ورودیهای اتوماتای یادگیر، $\{p_1, p_2, \dots, p_r\}$ بردار احتمال انتخاب هر یک از عملهای، و $[T[\alpha(n), \beta(n), p(n)] = p(n+1)]$ الگوریتم یادگیری می باشد. در این نوع از اتوماتاهای یادگیر، اگر عمل α_i در مرحله n ام انتخاب شود و پاسخ مطلوب از محیط دریافت نماید، احتمال $p_i(n)$ افزایش یافته و سایر احتمالها کاهش می یابند. و برای پاسخ نامطلوب احتمال $p_i(n)$ کاهش یافته و سایر احتمالها افزایش می یابند. در هر حال، تغییرات به گونه ای صورت می گیرد تا حاصل جمع $(n)p_i$ ها همواره ثابت و مساوی یک باقی بماند. الگوریتم زیر یک نمونه از الگوریتمهای یادگیری خطی برای اتوماتای یادگیر با ساختار متغیر است.

^{۱۴} Object Migrating Automata

الف- پاسخ مطلوب

$$\begin{aligned} p_i(n+1) &= p_i(n) + a[1 - p_i(n)] \\ p_j(n+1) &= (1-a)p_j(n) \quad j \neq i \quad \forall j \end{aligned}$$

ب- پاسخ نامطلوب

$$\begin{aligned} p_i(n+1) &= (1-b)p_i(n) \\ p_j(n+1) &= \frac{b}{r-1} + (1-b)p_j(n) \quad j \neq i \quad \forall j \end{aligned}$$

در روابط فوق، پارامتر پاداش و a پارامتر جریمه می‌باشد. با توجه به مقادیر a و b سه حالت را می‌توان در نظر گرفت. زمانیکه a و b با هم برابر باشند، الگوریتم L_{RP} ^{۱۵} می‌نامیم. زمانیکه b از a خیلی کوچکتر باشد، الگوریتم L_{REP} ^{۱۶} می‌نامیم. زمانیکه b مساوی صفر باشد، الگوریتم L_{RI} ^{۱۷} می‌نامیم. برای اطلاعات بیشتر در باره اتوماتاهای یادگیر با ساختار متغیر و اتوماتاهای یادگیر با ساختار ثابت مانند $L_{2N,2}$, $G_{2N,2}$, کرینسکی^{۱۸} و کرایلو^{۱۹} که در این مقاله از آنها استفاده شده است می‌توان به مراجع [۲۳] و [۱۵] مراجعه نمود.

۲-۳- الگوریتم انتشار خطابه عقب^{۲۰}

این الگوریتم یک الگوریتم بازگشتی کاهش گرادیان است که برای آموزش شبکه‌های عصبی پیشخور مورد استفاده قرار می‌گیرد. قانون کاهش گرادیان که این الگوریتم بر اساس آن کار می‌کند به صورت زیر است:

$$W(n+1) = W(n) + \eta G(n) + \alpha[W(n) - W(n-1)]$$

که W بردار وزن، n تعداد تکرار، η نرخ یادگیری، α ممتنم و G گرادیان تابع خطابه می‌باشد که به صورت زیر محاسبه می‌شود

$$G(n) = -\nabla E_p(n)$$

برابر مجموع مربعات خطابه می‌باشد و به ورت زیر محاسبه می‌شود.

$$E_p(n) = \frac{1}{2} \sum_{j=1}^{\#outputs} [T_{p,j} - O_{p,j}]^2 \quad \text{for } p = 1, 2, \dots, \# \text{ patterns}$$

بطوریکه $T_{p,j}$ و $O_{p,j}$ به ترتیب خروجی خواسته شده^{۲۱} و واقعی^{۲۲} برای الگوی p در نورون خروجی j هستند. کارایی این الگوریتم برای یک کاربرد خاص به میزان زیادی به تپولوژی شبکه (تعداد لایه‌ها، تعداد نورونها در هر لایه و اتصالات میان لایه‌ای) وابسته است.

۳- الگوریتم بقاء نورون

در الگوریتم بقاء نورون از یک اتوماتای یادگیر مهاجرت اشیاء برای تعیین تعداد نورونهای لایه مخفی یک شبکه سه لایه استفاده شده است. وظیفه این اتوماتای یادگیر تقسیم بندی نورونهای لایه مخفی به دو گروه روشن و خاموش می‌باشد. این اتوماتای یادگیر به صورت شیش تابی $\langle \alpha, H, \Phi, \beta, F, G \rangle$ نشان داده می‌شود که در آن $\{\alpha_1, \alpha_2\}$ اقدام‌های اتوماتای یادگیر می‌باشد. اتوماتای یادگیر دارای دو اقدام است: اقدام شماره یک، اقدام مناسب یا واحدهای روشن نامیده می‌شود. نورونهایی که در وضعیتهای این اقدام واقع شوند برای آموزش شبکه مورد استفاده قرار می‌گیرند. اقدام شماره دو، اقدام نامناسب یا واحدهای خاموش نام دارد. $H = \{H_1, H_2, \dots, H_n\}$ نورونهای مخفی هستند که روشن و خاموش کردن آنها به عهده اتوماتای یادگیر می‌باشد. اگر نورون i در اقدام شماره یک ظاهر شود به معنای روشن بودن آن و در غیر این صورت خاموش خواهد بود. $\Phi = \{\Phi_1, \Phi_2, \dots, \Phi_{2N}\}$ حلتهای اتوماتای یادگیر بوده و N عمق

^{۱۵} Linear Reward Penalty

^{۱۶} Linear Reward Epsilon Penalty

^{۱۷} Linear Reward Inaction

^{۱۸} Krinsky

^{۱۹} Krylov

^{۲۰} Back-propagation Algorithm

^{۲۱} Desired

^{۲۲} Actual

حافظه می‌باشد. حالت‌های اتوماتیک یادگیر به دو گروه تقسیم می‌شوند: $\{\Phi_1, \Phi_2, \dots, \Phi_{2N}\}$ و $\{\Phi_{N+1}, \Phi_{2N+1}, \dots, \Phi_{2N+2N}\}$. بر این اساس نورونهای روشن با مجموعه $ON = \{H_i \mid 1 \leq State(H_i) \leq N\}$ و نورونهای خاموش با مجموعه $OFF = \{H_i \mid N+1 \leq State(H_i) \leq 2N\}$ نشان داده می‌شوند.

نورونهایی که در وضعیتهای مربوط به این اقدام واقع شوند برای آموزش مورد استفاده قرار نمی‌گیرند. $\beta = 0,1$ ورودیهای اتوماتیک یادگیر می‌باشد. در این مجموعه ۱ جریمه و ۰ پاداش را نشان می‌دهد.

نحوه عملکرد الگوریتم به این صورت است که در ابتدا تمامی نورونها روشن بوده هستند و در آموزش شرکت می‌کنند. نورونهایی که دارای عملکرد مناسب نیستند جریمه شده و نورونهای با عملکرد مناسب پاداش داده می‌شوند. برای ارزیابی عملکرد یک نورون، از متوسط اثرزی نورونها لستفاده می‌کنیم (شرح در بخش‌های بعد). برای نحوه تعبیر چگونگی عملکرد یک نورون، دو قانون موجود می‌باشد: اگر برای تمامی الگوهای ورودی، مقدار فعالیت نورون تغییرات زیادی داشته باشد در این صورت نورون دارای عملکرد خوبی است و اگر برای تمامی الگوهای ورودی مقدار فعالیت دارای تغییرات کمی باشد نورون دارای عملکرد خوبی نیست.

۳-۱) تشخیص نحوه عملکرد نورون روشن

اگر فعالیت نورونی برای تمامی الگوها از یک مقدار آستانه کمتر باشد، نورون بد و اگر از یک مقدار آستانه بیشتر باشد، نورون خوب نامیده می‌شود. برای تعیین مقادیر آستانه، ابتدا واریانس مقدار فعالیت نورون برای تمامی الگوهای آموزش بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\delta_l = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^P (|U_{lk}| - \mu_l)^2}{P}} \quad l \in ON$$

که در آن، U_{lk} ، فعالیت نورون شماره l برای الگوی شماره K و P تعداد الگوهای آموزش می‌باشد. μ_l مقدار متوسط فعالیت نورون شماره l بوده که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\mu_l = \frac{\sum_{k=1}^P |U_{lk}|}{P} \quad l \in ON$$

پس از محاسبه واریانس نورونهای روشن، نورونهای روشنی که واریانس فعالیتهای آنها کمتر از یک مقدار آستانه باشد جریمه شده و نورونهایی که مقدار فعالیت آنها بزرگتر از یک مقدار آستانه دیگر باشد پاداش می‌بینند. نورونهای روشنی که واریانس فعالیت آنها بین دو مقدار آستانه قرار می‌گیرد جریمه یا پاداش داده نمی‌شوند (شکل ۷).

شکل ۷: نحوه پاداش و جریمه نورونهای روشن

مقدار M_{ON} که مقدار متوسط واریانس‌های نورونهای روشن می‌باشد بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$M_{ON} = \frac{\sum_{k \in ON} \delta_k}{|ON|}$$

پهنای X_{ON} بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$X_{ON} = \lambda_{ON} \frac{|ON| + |OFF|}{ON} \times \frac{Max(\delta_{ON})}{Min(\delta_{ON})}$$

در معادله بالا ثابت λ_{ON} ضریب پهنای روشنی نامیده می‌شود. مقدار آستانه پایین $M_{ON} - X_{ON}$ و مقدار آستانه بالا $M_{ON} + X_{ON}$ می‌باشد.

۳-۲) نحوه تمایز بین نورونهای خاموش

نورونهای خاموش در آموزش شبکه شرکت نمی‌کنند. در الگوریتم بقاء نورون، مدت زمان خاموش بودن هر نورون بر حسب تعداد epoch آموزشی، به عنوان پارامتری نگهداری می‌شود (n). فعالیت یک نورون خاموش برای یک الگو بر اساس آخرین مقدار فعالیت این نورون در زمان روشن بودن برای آن الگو محاسبه می‌شود. وقتی یک نورون برای مدت زیادی خاموش باشد، ارزش فعالیت نورون کاهش یافته و بتدریج باعث کم رنگ شدن نقش نورون خاموش می‌شود. به صورت روشن تر، فعالیت یک نورون خاموش را در زمانی خاص بصورت زیر محاسبه می‌کنیم:

$$U_{lk}(n+1) = U_{lk}(n)e^{-\lambda_d |U_{lk}(n)|}$$

در معادله بالا ثابت λ_d ضریب کاهش فعالیت نامیده شده و n زمان را نشان می‌دهد. بنابراین مقدار فعالیت یک نورون خاموش به تدریج کاهش می‌یابد. واریانس نورونهای خاموش بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\delta_l = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^P (|U_{lk}| - \mu_l)^2}{P}} \quad l \in OFF$$

که U_{lk} مقدار فعالیت نورون شماره l برای الگوی شماره K بوده و μ_l مقدار متوسط فعالیت نورون خاموش است که به صورت زیر بیان می‌شود:

$$\mu_l = \frac{\sum_{k=1}^P |U_{lk}|}{P} \quad l \in OFF$$

پس از محاسبه واریانس نورونهای خاموش، نورونهایی که واریانس فعالیت آنها از یک مقدار آستانه کمتر است پاداش دیده و نورونهایی که واریانس فعالیت آنها بین این دو مقدار آستانه می‌باشد نه جریمه و نه پاداش داده می‌شوند (کل A).

شکل ۸: نحوه پاداش و جریمه نورونهای خاموش

مقدار M_{OFF} که مقدار متوسط واریانس نورونهای خاموش می‌باشد بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$M_{OFF} = \frac{\sum_{k \in OFF} \delta_k}{|OFF|}$$

پهنهای X_{OFF} به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$X_{OFF} = \lambda_{OFF} \frac{|OFF| + |ON|}{OFF} \times \frac{Max(\delta_{OFF})}{Min(\delta_{OFF})}$$

در معادله بالا ثابت λ_{OFF} ضریب پهنهای خاموشی نامیده می‌شود. مقدار آستانه پایین $M_{OFF} - X_{OFF}$ و مقدار آستانه بالا $M_{OFF} + X_{OFF}$ می‌باشد.

در [21] الگوریتم بقاء نورون اصلاح شده ارایه گردیده است. اصلاحات اعمال شده به الگوریتم بقا بشرح زیر است:

۱) به جای اتوماتای یادگیر مهاجرت اشیاء که توسط الگوریتم بقا جهت تعیین تعداد نورونهای لایه مخفی در یک شبکه سه لایه استفاده می‌شد، در الگوریتم اصلاح شده از اتوماتای یادگیر L_{RP} (با پارامترهای یادگیر $a=b=0.1$) که یک اتوماتای یادگیر با ساختار متغیر می‌باشد برای این منظور استفاده می‌شود.

۲) در الگوریتم بقاء، فعالیت یک نورون خاموش (خروجی نورون) در زمان $n+1$ بر حسب خروجی نورون در زمان n طبق رابطه زیر محاسبه می‌گردد:

$$U_{lk}(n+1) = U_{lk}(n)e^{-\lambda_d |U_{lk}(n)|}$$

در الگوریتم بقاء نورون اصلاح شده، بعد از هر epoch وزنهای ورودی به نورونهای خاموش و بایاس آنها را با ضریبی (λ) کاهش داده می‌شود که باعث تغییر در مقدار فعالیت نورون می‌گردد. آگر برای مدتی یک نورون خاموش بماند کلیه وزنهای نورون و بایاس آن به صفر نزدیک شده که با توجه به تابع فعالیت نورون $f(x) = 1/(1 + e^{-x})$ ، باعث نزدیک شدن مقدار فعالیت نورون خاموش به مقدار 0.5 می‌شود. در این هنگام این چنین نورونی حذف گردیده و سپس به بایاس نورونهای لایه بعد مقدار $w_{ij} \times 0.5$ اضافه می‌شود.

w_{ij} وزن مابین نورون خاموش (۱) و نورون لایه بعد (۲) می‌باشد.

این تغییر موجب کاهش محاسبات شده چرا که الگوریتم انتشار خطا و شبکه به حداقل تغییر نیازمند می‌باشد. بعد از هر epoch وزنهای واحدهای خاموش ابا ضریبی کاهش داده می‌شود و نورونهای خاموش در تصحیح وزنهای واحدهای خطا شرکت داده نمی‌شود.

۳-۵) الگوریتم بقاء نورون تعمیم یافته

در این بخش روشنی جهت تعمیم الگوریتم بقاء اصلاح شده برای شبکه‌هایی با بیش از چند لایه مخفی ارائه می‌گردد. تغییرات انجام گرفته بر روی الگوریتم بقا به قرار زیر می‌باشد.

۱) الگوریتم بقاء و الگوریتم بقاء اصلاح شده هر دو برای شبکه‌های سه لایه ارائه شده‌اند. در این الگوریتمها پارامترهای X_{OFF} , M_{ON} , X_{ON} , M_{OFF} برای تنها لایه میانی محاسبه شده و روشن یا خاموش شدن هر نورون میانی بر اساس مقایسه واریانس خروجی نورون (δ) با آستانه‌های $M_{ON} \pm X_{OFF}$ و $M_{OFF} \pm X_{ON}$ تعیین می‌گردد (طبق روابط بخش‌های ۱-۳ و ۲-۳). در الگوریتم بقاء تعمیم یافته هر لایه مخفی شبکه، شامل پارامترهای X_{OFF} , M_{ON} , X_{ON} و M_{OFF} مربوط به خود بوده و برای هر لایه پارامترهای λ_{OFF} , λ_{ON} به طور مجزا تعیین می‌شوند. پارامتر δ برای هر نورون مخفی شبکه (واریانس خروجی‌های نورون به ازای الگوهای ورودی) محاسبه شده و روشن یا خاموش بودن آن با توجه به پارامترهای لایه مخفی مربوط به آن نورون و طبق روابط بخش‌های ۱-۳ و ۲-۳ محاسبه می‌شوند. به این ترتیب الگوریتم برای شبکه‌های با ساختار لایه‌ای دلخواه قابل استفاده می‌باشد.

۲) در شبکه با ساختار لایه‌ای دلخواه، چند روش برای فعال نمودن اتوماتاتها در لایه‌های میانی می‌توان در نظر گرفت که به شرح زیرند:
الف) بعد از هر epoch، اتوماتاهای همه لایه‌ها همزمان فعال شوند..

ب) بعد از هر epoch، اتوماتای مربوط به یک لایه فعال شود (به ترتیب).

ج) بعد از هر epoch، اتوماتاهای لایه‌ها یک در میان (چند در میان) فعال شوند.

همانطور که مشاهده می‌شود برای فعال سازی اتوماتاتها در لایه‌های میانی استراتژیهای مختلفی وجود دارد که بسته به شرایط ممکن است یکی از آنها مناسب باشد. جهت کسب اطلاعات بیشتر به [۲۲] مراجعه نمایید.

۴) نتایج شبیه سازیها

شبیه سازیها برای شبکه‌های با دو و سه لایه میانی انعام شده و برای فعال سازی اتوماتاتها در لایه‌های میانی شبکه از روش (الف) در بخش ۵-۳ استفاده شده است. دو اتوماتای کرایلو و مهاجرت اشیاء در الگوریتم بقاء تعمیم یافته مورد آزمایش قرار گرفته‌اند. اتوماتای مهاجرت اشیاء که در الگوریتم بقاء سنتی استفاده می‌شود در شبکه‌های عصبی با دو و سه لایه میانی، نتایج پایین‌تری نسبت به اتوماتای کرایلو از خود نشان داده است.

دو الگوریتم مبتنی بر اتوماتاتی یادگیر و دو الگوریتم هرس تکراری و S&D در شبکه‌های با دو و سه لایه میانی و مسائل ارقام انگلیسی، Encoding، ارقام دست نویس فارسی، XOR سه بیتی و حروف چینی آزمایش شده‌اند. هر یک از این مسائل در ادامه شرح داده شده‌اند. در این مسائل، مولفه x می‌باشد با مقدار ۱ - جایگزین شود.

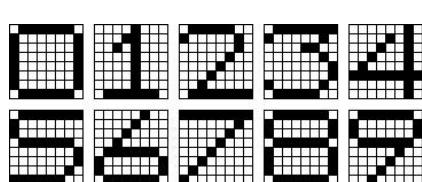
XOR •

در مسئله XOR سه بیتی، الگوهای ورودی ۳ مولفه‌ای به شبکه ارائه می‌شود و در صورت فرد بودن تعداد مولفه‌های ۱ در الگو، خروجی شبکه فعال می‌شود.

ارقام انگلیسی •

ارقام انگلیسی به شکل ماتریسهای 8×8 در شکل ۹ نمایش داده شده‌اند. خانه‌های سیاه به معنای مولفه ۱ در ورودی و خانه‌های سفید به معنای مولفه ۰- هستند. این ارقام در قالب ورودیهای ۶۴ مولفه‌ای به شبکه ارائه می‌شوند.تابع تبدیل ورودی شبکه به خروجی می‌تواند به صورت یکی از توابع f_1 یا f_2 که در جدول ۱ ارائه شده باشد.

جدول ۱: تابع تبدیل در مسئله ارقام انگلیسی

شکل ۹: نحوه نمایش ارقام انگلیسی

x	$f_1(x)$	$f_2(x)$
۰1
۱	...110
۲	..10100
۳	.0111000
۴	10010000
۵	011100000
۶	010	...1000000
۷	001	..10000000
۸	100	.100000000
۹	101	1000000000

Encoding •

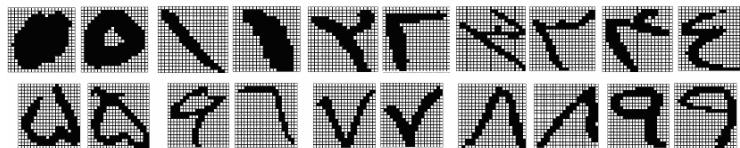
در این مسئله تنها یکی از مولفه‌های ورودی یک و بقیه صفر می‌باشد. خروجی، عدد باینری متناظر با مکان این مولفه را می‌دهد. تابع انکد کردن برای یک ورودی ۸ بیتی در جدول ۲ آمده است. در شبیه سازیها از انکدر ۸ بیت به ۳ بیت لستفاده شده است.

جدول ۲: تابع انکدر ۸ بیتی

x	$f(x)$
.....1	...
.....10	.1
.....100	10
....1000	11
...010000	100
..0100000	101
.01000000	110
10000000	111

• ارقام دست نویس فارسی

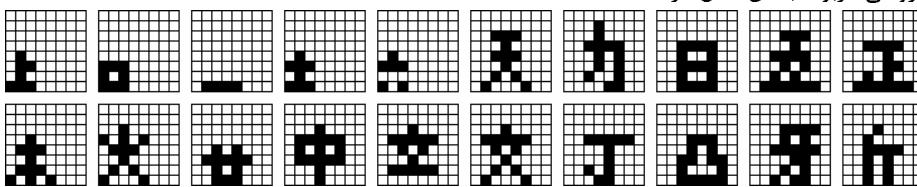
برای این مسئله، یک پایگاه داده شامل ۶۰۰ تصویر از ارقام دست نویس فارسی، مورد استفاده قرار گرفته است. این تصاویر پیش پردازش شده و به تصاویر سیاه و سفید با ابعاد ۲۰×۲۰ برای استفاده توسط شبکه تبدیل گردیده است. چند نمونه از تصاویر ۲۰×۲۰ شده این ارقام در شکل ۱۰ آمده است. در ابتدا تعدادی از تصاویر به عنوان نمونه‌های فاز آموزش در نظر گرفته می‌شوند و تصاویر باقیمانده برای فاز آزمایش استفاده می‌شوند. تابع تبدیل برای این مسئله مشابه تابع (x_2) در جدول ۱ است.

شکل ۱۰: چند نمونه از اعداد فارسی ۲۰×۲۰ شده.

• حروف چینی

۲۰ مورد از حروف چینی به شکل ماتریس‌های ۸×۸ در شکل ۱۱ نمایش داده شده‌اند. این حروف به شبکه عصبی آموزش داده می‌شوند. خانه‌های سیاه به معنای مولفه ۱ در رودی و خانه‌های سفید به معنای مولفه ۱- هستند. این حروف در قالب ورودی‌های ۶۴ مولفه‌ای به شبکه ارائه می‌شوند. متناظر با هر حرف در خروجی شبکه مولفه‌ای در نظر گرفته می‌شود که در صورت ارائه آن حرف به شبکه، باید مولفه خروجی مربوط به آن فعال گردد.

شکل ۱۱: نحوه نمایش ۲۰ مورد از حروف چینی

جداول ۳ تا ۱۱ نتایج شبیه سازیها را نشان می‌دهند. نتایج موجود در این جداول مرتب بوده و مطلوبترین نتایج در سطرهای ابتدایی ذکر شده و به سمت پایین از اهمیت نتایج کاسته می‌شود. نقاطی که در جداول هاشور خورده، نرخ تشخیص پایین شبکه را به ازای استفاده از یک الگوریتم نشان می‌دهند.

در تمام مسائل به جز مسئله ارقام دست نویس فارسی و مسئله حروف چینی، آموزش شبکه‌ها با ۲۰ نورون میانی شروع می‌شود. در شبکه با دو لایه میانی، ۱۰ نورون به هر یک از دو لایه میانی تخصیص می‌یابد. در شبکه با سه لایه میانی، ۱۰ نورون به لایه میانی اول و ۵ نورون برای هر یک از لایه‌های دوم و سوم میانی در نظر گرفته می‌شود.

در مسئله ارقام دست نویس فارسی و شبکه با دو لایه میانی، ۲۰ نورون به هر یک از دو لایه میانی تخصیص می‌یابد. برای شبکه با سه لایه میانی، ۲۰ نورون در لایه میانی اول و ۱۵ نورون برای هر یک از لایه‌های دوم و سوم میانی در نظر گرفته می‌شود. در مسئله حروف چینی و شبکه با دو لایه میانی، ۲۰ نورون به هر یک از دو لایه میانی تخصیص می‌یابد. برای شبکه با سه لایه میانی، ۲۰ نورون برای هر یک از لایه‌های اول و دوم میانی و ۱۵ نورون برای لایه سوم میانی در نظر گرفته می‌شود.

معیار انتخاب بهترین اجرا در تمام شبیه سازیها، کوچک بودن ساختار شبکه (تعداد نورونهای لایه میانی) می‌باشد و در صورت یکسان بودن ساختار چند شبکه، بیشترین نرخ تشخیص ملاک انتخاب قرار می‌گیرد.

۱-۴ مقایسه الگوریتم‌ها در شبکه‌های با دو لایه میانی

برای مسائل بررسی شده در این بخش، مقادیر پارامترهای الگوریتم‌های مبتنی بر اتماتای یادگیر، برای لایه اول میانی $\lambda_{OFF} = 0.02, \lambda_{ON} = 0.002$ و برای لایه دوم میانی $\lambda_{OFF} = 0.02, \lambda_{ON} = 0.01$ در نظر گرفته شده است. مقدار λ برای هر دو لایه ۰.۰۵ می‌باشد.

جداول ۳ و ۴، نتایج الگوریتم‌های مختلف را برای مسئله ارقام انگلیسی و مسئله Encoding در شبکه با دو لایه میانی نشان می‌دهد. هر الگوریتم ۲۰۰ بار اجرا شده و میانگین ۱۰ مورد از بهترین اجراهای برای هر الگوریتم در جداول آمده است.

جدول ۳: مسئله ارقام انگلیسی در شبکه با دو لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۱۲۷	۱۰۰	۸۱۳,۶	۷,۲	Krylov
۰,۰۱۸۱	۱۰۰	۸۳,۲	۹,۴	OMA
۰,۰۲۱۲	۹۰	۲۶	۱۳,۲	Iterative
۰,۰۱۹۸	۱۰۰	۲۶,۶	۱۶	S&D

جدول ۴: مسئله Encoding در شبکه با دو لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۱۲۱	۱۰۰	۴۴۱,۳	۱۰	Krylov
۰,۰۱۴۸	۱۰۰	۳۰۹	۱۱,۶	OMA
۰,۰۱۵۷	۱۰۰	۶۱,۴	۱۳,۶	Iterative
۰,۰۱۵۴	۸۱۲۵	۵۶	۱۵	S&D

جدول ۵، ۶ و ۷، نتایج الگوریتمهای مختلف را برای سه مسئله ارقام دست نویس فارسی، مسئله XOR سه بیتی و مسئله حروف چینی در شبکه با دو لایه میانی نشان می دهد. هر الگوریتم ۱۰۰ بار اجرا شده و میانگین ۱۰ مورد از بهترین اجراهای برای هر الگوریتم در جداول آمده است.

جدول ۵: مسئله ارقام دست نویس فارسی در شبکه با دو لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۰۷۷۱	۹۹,۴۴	۲۱۶,۳	۱۵,۴	Krylov
۰,۰۱۲۱	۹۹,۸۴	۳۰۵,۹	۱۷,۵	OMA
۰,۰۲۱۱۶	۹۵,۹۲	۶۲,۶	۲۸,۴	S&D
۰,۰۲۰۷۳	۹۲,۴	۶۵,۱	۲۹,۲	Iterative

جدول ۶: مسئله XOR سه بیتی در شبکه با دو لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۱	۱۰۰	۱۰۷۲,۴	۱۲	Krylov
۰,۰۱۰۴	۱۰۰	۱۲۰۹	۱۲,۲	OMA
۰,۰۱۳۶	۱۰۰	۳۳۲۲,۳	۱۲,۷	Iterative
۰,۰۱۴۲	۱۰۰	۴۵۲,۳	۱۳	S&D

جدول ۷: مسئله حروف چینی در شبکه با دو لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۱۷۹۶	۱۰۰	۲۴۲۸,۶	۲۰,۶	Krylov
۰,۰۱۶۸۳	۱۰۰	۲۱۹۰	۲۳,۸	OMA
۰,۰۱۳۶۸	۱۰۰	۱۹۲,۹	۳۶,۶	Iterative
۰,۰۱۷۴۶	۱۰۰	۲۱۵,۴	۳۷	S&D

۴-۲) مقایسه الگوریتمها در شبکه‌های با سه لایه میانی

برای مسائل بررسی شده در این بخش، مقادیر پارامترهای الگوریتمهای مبتنی بر اتوماتای یادگیر، برای لایه اول میانی $\lambda_{OFF} = 0.02, \lambda_{ON} = 0.002$ و برای لایه‌های دوم و سوم میانی $\lambda_{OFF} = 0.02, \lambda_{ON} = 0.01$ مقدار λ برای هر سه لایه $0.05, 0.05$ می‌باشد.

جداول ۸، ۹ و ۱۰، نتایج الگوریتمهای مختلف را برای سه مسئله ارقام انگلیسی، مسئله Encoding و مسئله حروف چینی در شبکه با سه لایه میانی نشان می‌دهند. هر الگوریتم ۵۰ بار اجرا شده و میانگین ۱۰ مورد از بهترین اجراهای برای هر روش در جداول آمده است.

جدول ۸: مسئله ارقام انگلیسی در شبکه با سه لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۱۱۲	۱۰۰	۱۹۶۳,۶	۸,۱	Krylov
۰,۰۱۴۷	۱۰۰	۱۱۸۶,۷	۱۱,۴	OMA
۰,۰۱۹۶	۹۱	۱۹۱۸	۱۵,۳	Iterative
۰,۰۲۱	۷۴	۲۱۹,۹	۱۷,۷	S&D

جدول ۹: مسئله Encoding در شبکه با سه لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۱۲۲	۱۰۰	۲۶۹۰,۹	۱۱,۴	Krylov
۰,۰۱۲۹	۱۰۰	۲۷۵۴,۲	۱۳,۷	OMA
۰,۰۱۱۹	۱۰۰	۵۴۱,۴	۱۵,۶	Iterative
۰,۰۱۶۶	۸۳,۷۵	۵۳۵,۲	۱۶,۸	S&D

جدول ۱۰: مسئله حروف چینی در شبکه با سه لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۱۹۷۲	۱۰۰	۳۳۷۸,۸	۳۲,۵	Krylov
۰,۰۲۰۸۸	۱۰۰	۲۵۶۴	۴۱,۶	OMA
۰,۰۱۹۹۵	۱۰۰	۶۱۳	۵۲,۶	Iterative
۰,۰۱۹۱۹	۱۰۰	۶۳۴,۲	۵۳,۹	S&D

جدول ۱۱، نتایج الگوریتمهای مختلف را برای مسئله ارقام دست نویس فارسی در شبکه با سه لایه میانی نشان می‌دهد. هر الگوریتم ۱۰ بار اجرا شده و میانگین این اجراهای برای هر روش در جدول ۱۱ آمده است.

جدول ۱۱: مسئله ارقام دست نویس فارسی در شبکه با سه لایه میانی

خطای حداقل مربعات	نرخ تشخیص	تعداد epoch آموزشی	تعداد نورونهای میانی	نام روش
۰,۰۲۳۵	۱۰۰	۱۳۰۴	۲۶,۴	Krylov
۰,۰۰۸۷	۹۹,۴۸	۲۵۳,۲	۳۱	OMA
۰,۰۳۰۶	۹۳,۵۲	۱۵۱,۸	۴۴,۹	S&D
۰,۰۳۰۹	۹۳,۳۲	۱۴۷,۶	۴۶,۶	Iterative

۵) نتیجه گیری

در این مقاله، الگوریتمی بر اساس اتومناتی یادگیر برای تعیین ساختار شبکه‌های عصبی با ساختار لایه‌ای دلخواه ارائه گردیده است. این الگوریتم یک نسخه تعمیم‌یافته از الگوریتم بقاء می‌باشد که از اتومناتی یادگیر و الگوریتم یادگیر انتشار خطابه عقب برای تعیین ساختار شبکه لستفاده می‌کند. الگوریتم بقاء تعمیم یافته برای شبکه‌های لایه‌ای، ساختاری نزدیک به بهینه یعنی شبکه‌های با ساختار کوچک ایجاد می‌کند. الگوریتم بقاء تعمیم یافته (با دو اتومناتی یادگیر کرایلو و مهاجرت اشیاء) با دو الگوریتم هرس به نامهای S&D و تکراری مقایسه شده است. مسائل ارقام دست نویس فارسی، ارقام انگلیسی و XOR سه بیتی، Encoding و حروف چینی مسائل بررسی شده هستند که برتری الگوریتم بقاء تعمیم یافته‌ای که از اتومناتی یادگیر کرایلو برای تعیین ساختار شبکه استفاده می‌کند را نسبت سایر الگوریتمها در شبکه شامل دو و سه لایه میانی نشان می‌دهند..

مراجع

- [1] Lin, J. H. and Vitter, J. S. (1991). "Complexity Results on Learning by Neural Nets." Machine Learning, Vol. 6, PP. 211-230.
- [2] Castellano, G., Fanelli, A. M. and Pelillo, M. (1997). "An Iterative Pruning Algorithm for Feed forward Neural Networks", IEEE Transactions on Neural Networks, Vol.8, No.3, PP.519-531.
- [3] Kruschke, J. H. (1989). "Improving generalization in backpropagation networks." Proc. of Int. Joint Conf. on Neural Networks, Vol. I, PP. 443-447.
- [4] Reed, R. (1993). "Pruning Algorithms---A survey" IEEE Trans. on Neural Networks, Vol. 4, No. 5, PP. 740-747.
- [5] Sietsma, J. and Dow, R.J.F. (1991). "Creating Artificial Neural Networks That Generalize", Neural Networks, Vol.4, PP. 67-79.
- [6] Beigy, H. and Meybodi, M. R. (1998). "A fast method for determining the number of hidden units in feedforward neural networks." Proc. of CSIC-97, Tehran, Iran, PP. 414-420(In Persian).
- [7] Kwok, T. Y. and Yeng, D. Y. (1997). "Constructive algorithms for structure learning in feedforward neural networks for regression problems." IEEE Trans. on Neural Networks, Vol. 8, No.3, PP.630-645.
- [8] Hirose, Y., Yamashita, K. and Hijya, S. (1991). "Back-propagation algorithm which varies the number of hidden units." Neural Networks, Vol. 4, No. 1, PP. 61-66.
- [9] Nabhan, T. M. and Zomaya, A. Y. (1994). "Toward neural networks structures for function approximation." Neural Networks, Vol. 7, No. 1, PP. 89-99.
- [10] Angeline, P. J., Saunders, G. M. and Pollack, J. B. (1994). "Evolutionary algorithm that construct recurrent neural networks." IEEE Trans. on Neural Networks, Vol. 5, No. 1, PP. 54-65.
- [11] Yao, X. and Liu, Y. (1997). "A new evolutionary system artificial neural networks." IEEE Trans. on Neural Networks, Vol. 8, No. 3, PP. 694-713.
- [12] Beigy. H. and Meybodi, M. R. (1999). "Optimization of topology of neural networks using learning automata." Proc. of 4th Annual Int. Computer Society of Iran Computer Conf. CICC-98, Tehran, Iran, PP. 417-428(In Persian).
- [13] Beigy, H. and Meybodi, M. R. (1999). "A learning automata based algorithm for determination of optimal number of hidden units in three layers feedforward neural networks." Journal of Amirkabir, Tehran, Iran(In Persian).
- [14] Meybodi, M. R. and Beigy, H. (1999). "Neural Network engineering using learning automata: determination of desired size for three layer feedforward neural network." Technical Reports, Computer Eng. Dept. Amirkabir University of Technology, Tehran, Iran (In Persian).
- [15] Narendra, K. S. and Thatachar, M. A. L. (1974). "Learning Automata: A Survey," IEEE Trans. on Systems, Man, and Cybernetic, Vol. SMC-4. , PP. 323-334.
- [16] Meybodi, M. R. and Beigy, H., "A Note on Learning Automata Based Schemes for Adaptation of BP Parameters", Journal of Neurocomputing, Vol. 48, No. 4, pp. 957-974, October 2002.
- [17] Beigy, H. and Meybodi, M. R. "Backpropagation Algorithm Adaptation Parameters Using Learning Automata", International Journal of Neural System, Vol. 11, No. 11, No. 3, PP. 219-228, 2001.

- [18] Meybodi, M. R. and Beigy, H., "New Learning Automata Based Algorithms for Adaptation of Backpropagation Algorithm Parameters", International Journal of Neural System, Vol. 12, No. 1, PP. 45-67, 2002.
- [19] Adibi, P., Meybodi, M. R. and R. Safabakhsh, "Unsupervised Learning of Synaptic Delays based on Learning Automata in an RBF-Like Network of Spiking Neurons for Data Clustering", Journal of Neurocomputing, Elsevier Publishing Company, Accepted for publication.
- [20] Mashoufi, B., Mehaj, M. B., Motamed, A., and Meybodi, M. R., "Introducing an Adaptive VLR Algorithm Using Learning Automata for Multilayer Perceptron", IEICE Transactions on Information and Systems, Vol. E86-D, No. 3, pp. 495-609, March 2003.
- [21] Anjidani, M. and Meybodi, M. R., "An Algorithm for designing Small Neural Networks with High Generalization Using Learning Automata", Proceedings of 13th Iranian Electrical Engineering Conference, University of Zanjan, Zanjan, Iran, pp.326-332, May 10-12 2005
- [22] Anjidani, M. and Meybodi, M. R., "Neural Network Engineering Using Learning Automata: Determination of the Number of Hidden Units for Multi-Layer Neural Networks and Adaptation of Vigilance Parameter of ART Neural Network", MS. Thesis, Amirkabir, Tehran, Iran, 2005.
- [23] Narendra, K. S., and Thathachar, M. A. L., Learning Automata: An Introduction, Printice-Hall, 1989.